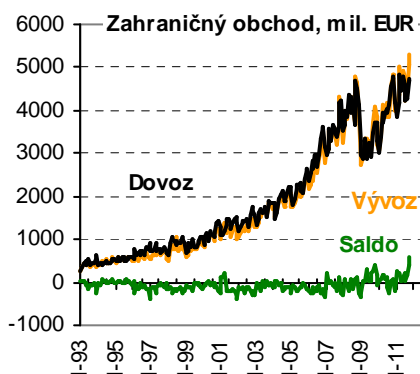

Makroekonomický a finančný vývoj v októbri 2011

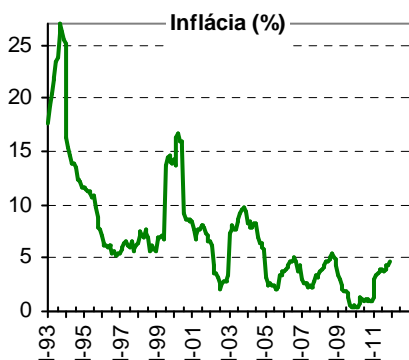
Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.

Uzavierka: 13.12.2011

Celkový ekonomický vývoj

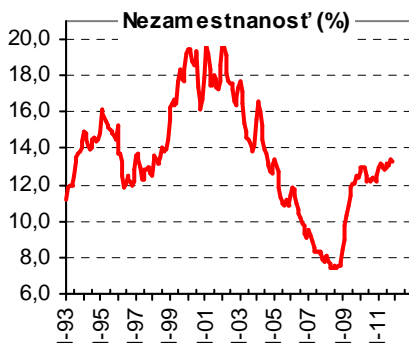
Štatistický úrad publikoval údaje o raste hrubého domáceho produktu za tretí kvartál 2011. Slovenský HDP narástol v porovnaní s tretím kvartálom 2010 o 3,0%. Najväčší nárast sa dosiahol v priemyselnej výrobe, najväčší pokles bol v maloobchode, ubytovaní a stravovaní. V priemysle došlo aj k nárastu zamestnanosti, kým v maloobchode, ubytovaní a doprave počet zamestnancov stagnoval. Motorom rastu bol export, kým domáci dopyt poklesol o 4,4%. Za týmto vývojom treba vidieť najmä obavy slovenských domácností z nezamestnanosti a snahu preferovať úspory na úkor spotreby.

Výroba a zahraničný obchod

V októbri 2011 **slovenské hospodárstvo mierne spomalilo**. Tržby za vlastný tovar a služby narástli v priemysle len o 6,9% v porovnaní s októbrom 2010. Rast celkových tržieb na medziročnej báze bol ovplyvnený najmä poklesom tržieb v sektore spotrebnej elektroniky o 8,3 a elektrických strojov a zariadení o 2,0%. Spomalil sa aj nárast tržieb vo výrobe strojov a zariadení (+0,6%). Lepšie si viedli odvetvia ako výroba dopravných prostriedkov (+21,1%), výroba kovov (+6,6%) a produkcia gumy a plastov (+10,5%). Stavebníctvo v októbri 2011 vykázalo rast tržieb o 8,1%.

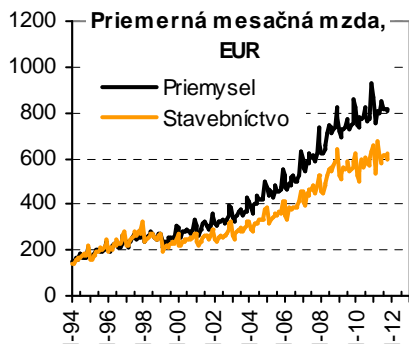
Spomalenie priemyselnej výroby sa premietlo aj do spomalenia dynamiky zahraničného obchodu. Ten vykázal v októbri 2011 malý rast. Dovozy narástli len o 0,5% a vývozy o 10,1%. Dosiahol sa prebytok vo výške 570 miliónov eur. **Za prvých desať mesiacov činil kumulatívny prebytok 2184 mil. eur.**

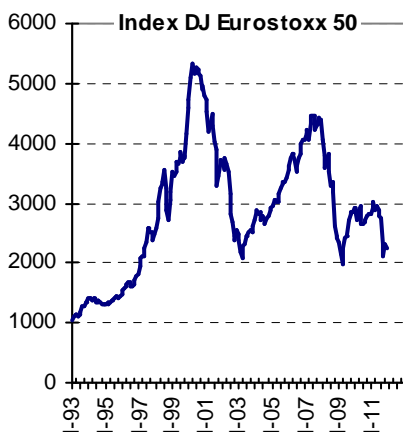
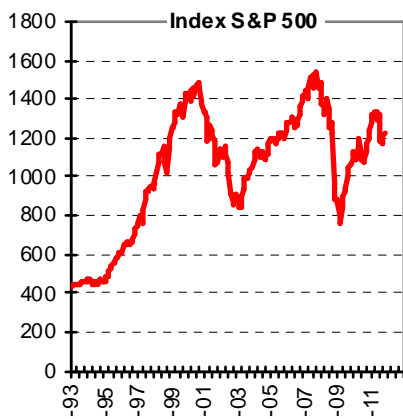
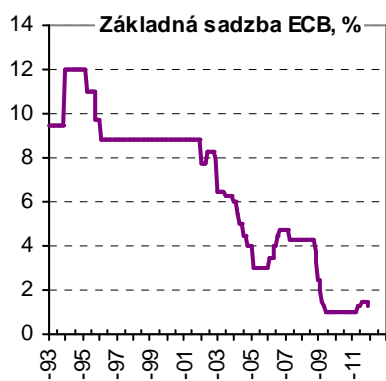
Slovenské podniky a domácnosti vykázali v novembri 2011 pokračujúci pokles optimizmu ohľadne budúceho ekonomického vývoja. Index ekonomického sentimentu sa oproti októbri 2011 znížil o 0,5% a dosiahol 89,0%. Za poklesom optimizmu sú obavy z návratu ekonomickej krízy a neistota ohľadne budúcnosti spoločnej meny.

Cenový vývoj

Rast spotrebiteľských cien sa v októbri opäť zvýšil a dosiahol 4,4% (o 0,1% viac ako v septembri). Najviac narástli položky ako ceny alkoholu a tabaku (+4,1%) a potravín (+6,0%), ďalej ceny za bývanie a energie (+6,0%), dopravu (+7,3%), zdravotnícke služby (+4,7%) a vzdelávanie (+6,0%). Za hlavnú príčinu rastu v SR cien možno označiť rast cien potravín, palív, energií a surovín na svetových trhoch. Podľa predbežných údajov za november dosiahol rast spotrebiteľských cien 4,6%, čo je rekord za posledné tri roky.

Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v októbri 2011 v medziročnom porovnaní zvýšili o 3,0% a ceny pre export medziročne narástli o 4,4%. Rast cien vo výrobnej sfére sice pokračuje, môže sa však spomaliť najmä v dôsledku možného spomalenia slovenských exportov na trhy EÚ. Ceny stavebných prác v októbri narástli o 1,0% a ceny stavebných materiálov o 2,5%. Pomalší rast cien stavebných prác a materiálov vyplýva zo stagnácie stavebníctva.

Nezamestnanosť

V októbri 2011 došlo k miernemu poklesu nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti sa oproti predchádzajúcemu mesiacu znížila o 0,1% a dosiahla 13,3%. Pokles bol sezónny a súvisel s absolventmi škôl, ktorí si postupne nachádzali prácu. V porovnaní so októbrom 2010 bola však miera nezamestnanosti vyššia o 1,0% a počty nezamestnaných vyššie o 15 tisíc. Vysoká nezamestnanosť sa podpisuje aj na tržbách v maloobchode, ktoré v októbri 2011 klesli o 3,1% v porovnaní s októbrom 2010.

Verejné financie a finančné trhy

V októbri 2011 sa príjmy rozpočtu naplnili len na 70,8%. Meškal najmä výber spotrebných daní a čerpanie Eurofondov. Celkový deficit (-2341 mil. eur) bol však o 1 miliardu eur nižší ako pred rokom, najmä vďaka nižším výdavkom. Dobre sa vyvíjal najmä výber daní z príjmov právnických osôb, ktoré sa naplnili na 82,6% celoročného plánu. Menej uspokojivý bol výber spotrebných daní (79,7%) a DPH (82,3%). Meškali aj príjmy z Eurofondov, ktoré sa naplnili len na 45,8% celoročného plánu. Podľa predbežných údajov za november sa deficit zvýšil na 2665 mil. eur, bol však cca o 900 miliónov eur nižší ako pred rokom.

V októbri 2011 pokračoval na slovenskom finančnom trhu veľmi mierny rast úrokov z úverov. Nárast bol zaznamenaný predovšetkým pre novo poskytnuté spotrebné úvery a nové vklady so splatnosťou do 1 roka. Tento vývoj sa však pravdepodobne obráti. V novembri ECB zareagovala na hroziacu ekonomickú recesiu a znížila základnú sadzbu z 1,50% na 1,25%. Zníženie sadzby na krátku dobu podporilo rast cien akcií, sotva však bude mať dlhodobý účinok.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2010 ^e	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	08/2011	09/2011	10/2011	2011 ^e	2012 ^f
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mld. EUR) bežné ceny, kvartálne)	65,89	15,872	17,226	18,286	x	x	x	69,07	71,65
HDP (% rast v stálych cenách)	+4,2	+3,4	+3,5	+3,0	x	x	x	+3,0	+1,7
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	+19,0	17,0	11,7	8,0	12,2	8,6	6,9	+10,0	+5,0%
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	-7,0	4,3	-0,9	5,9	2,1	11,8	8,1	+2,0	+2,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	48 651	13 323	14 005	13 780	4 441	5 090	5 298	44 000	47 000
• dovoz	48 442	12 874	13 620	13 157	4 252	4 692	4 728	42 000	44 500
• saldo	209	449	385	623	189	399	570	2 000	3 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	1,0	3,3	3,9	4,0	4,0	4,3	4,4	3,9	2,6
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	769	746	781	769	x	x	x	780	810
• priemysel	794	781	824	805	812	817	803	810	840
• stavebníctvo	579	555	599	599	614	597	622	600	620
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 318	2332,0	2355,6	2366,5	x	x	x	2 409	2 440
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	14,4	13,9	13,1	13,1	x	x	x	13,5	13,7
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	12,7	13,1	12,9	13,2	13,1	13,4	13,3	13,1	13,3
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	382 000	393 188	382 488	387 724	384 220	390 559	390 125	380 000	380 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Príjmy v mil. EUR	10 901	2 752	5 843	8 279	7 343	8 279	9 311	13 092	13 393
• percento plnenia	87,0	20,9	44,4	63,0	55,9	63,0	70,8	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	15 337	3 407	7 061	10 438	9 365	10 438	11 653	16 926	16 555
• percento plnenia	94,2	20,1	41,6	61,6	55,2	61,6	68,7	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-4 436	-655	-1 578	-2 159	-2 022	-2 159	-2 341	-3 833	-3 162
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,3268	1,3669	1,4166	1,4126	1,4343	1,3770	1,3706	1,35-1,45	1,25-1,40
Priemerné úrokové miery z úverov, % ^b									
• podniky nad 5 rokov	3,08	3,47	3,74	0,24	3,97	4,02	4,04	3,95-4,05	3,20-4,20
• spotrebiteľské do 1 roka	14,05	13,89	13,52	0,39	13,63	13,63	13,53	13,5-13,7	13,0-14,00
• spotrebiteľské nad 5 rokov	9,01	9,21	9,33	1,83	9,44	9,36	9,48	9,20-9,60	9,00-10,20
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,13	0,22	0,34	3,99	0,19	0,29	0,22	0,25-0,30	0,20-0,50
• domácnosti – netermínované vklady	0,36	0,39	0,40	13,60	0,39	0,39	0,38	0,35-0,45	0,20-0,70
• domácnosti – termínované do 1 roka	1,59	1,63	1,70	9,40	1,84	1,86	1,89	1,60-1,80	1,30-2,50
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^b	1,00	1,00	1,25	1,50	1,50	1,50	1,25	1,22	1,25
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	2780	2 936	2 866	2 388	2 297	2 124	2 312	2 800	3 000
Index S&P 500 ^b	1139	1 303	1 319	1 228	1 185	1 174	1 207	1 300	1 400

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*.